

**ELEKTRONİK ORTAMDAKİ TİCARET SİCİLİ
İŞLEMLERİ VE MERSİS**
*TRADE REGISTRY TRANSACTIONS IN ELECTRONIC MEDIA
AND MERSIS*

Prof. Dr. Seyithan DELİDUMAN*
Yrd. Doç. Dr. / Asst. Prof. Serdar ACAR**

ÖZET

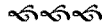
Bu çalışmada, yeni Türk Ticaret Kanunu ile, ticaret sicili işlemlerine ilişkin getirilen önemli yenilikler ele alınmış ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ticaret sicili, sicil kayıtları, elektronik ortam, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu

ABSTRACT

In this essay, the important innovations regarding trade registry transactions are discussed and reviewed according to the new Turkish Commercial Code.

Keywords: Trade registry, registrations, electronic media, Turkish Commercial Code numbered 6102

Giriş :

1. 6102 sayılı (Yeni) Türk Ticaret Kanunu'nun ticaret sicili hakkında getirdiği en önemli yenilik, sicil kayıtlarının elektronik

* Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku ABD. Öğretim Üyesi.

** Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku ve Deniz Hukuku ABD. Öğretim Üyesi.

ortamda tutulması, tescile esas belgelerin elektronik ortamda dosyalanması ve saklanmasıdır. Bilindiği üzere, TTK Tasarısı, Başbakanlık tarafından 09.11.2005 tarihinde TBMM Başkanlığı'na arz edilmişti. Tasarı uzun bir gecikmeden sonra 13.01.2011 tarihinde kanunlaşmış, 01.07.2012 tarihinde de yürürlüğe girmiştir. Arada geçen sürede aynı konuda yaşanan diğer önemli gelişme, Yüksek Planlama Kurulu'nun Bilgi Toplumunu Stratejisi Eylem Planı (2006 - 2010) uyarınca, kısa adı MERSİS olan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'nin kurulmasının kararlaştırılmasıdır. Çalışmamızda bu gelişmeler hakkında bilgi verilecek, ardından bir değerlendirme yapılacaktır.

Türk Ticaret Kanunu :

2. 6762 sayılı (Eski) Türk Ticaret Kanunu'nun ticaret sicili hakkındaki hükümleri 6102 sayılı (Yeni) Türk Ticaret Kanunu'nda büyük ölçüde korunmuştur. Bununla beraber, Avrupa ülkelerinde görülen üç gelişme TTK'ya yansıtılmıştır. Bunların ilki; ticaret sicilinin elektronik ortamda tutulması, tescile esas belgelerin elektronik ortamda dosyalanması ve saklanmasıdır. Diğer ikisi ise, (i) aleniyetin artırılması ile sicilin olumlu ve olumsuz fonksiyonlarının geliştirilmesi ve (ii) görünüme güven nazariyesinin ticaret sicilinin merkezi haline getirilmesidir¹.
3. TTK'nın ticaret sicili ve elektronik ortam ile ilgili 24/2 maddesi şöyledir:

“Ticaret sicili kayıtlarının elektronik ortamda tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Kanunun 26 ncı maddesine göre çıkarılacak yönetmelikte gösterilir. Bu kayıtlar ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulabilen merkezi ortak veri tabanı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulur.”

¹ TBMM, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 96, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), Genel Gerekçe, s.23, 38.

4. “Güvenli elektronik imza” kenar başlıklı TTK, m.1526/3 ise şöyledir:

“Ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirlere ilişkin olarak, bu Kanunun zorunlu tuttuğu bütün işlemler elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile de yapılabilir. Bu işlemlerin dayanağı olan belgeler de aynı ortamda düzenlenebilir. Zaman unsurunun belirlenmesi gereken ve yönetmelikte düzenlenen hallerde güvenli elektronik imzaya eklenen zaman damgasının tarihi, diğer hallerde merkezi veri tabanı sistemindeki tarih esas alınır.”

5. Genel Gerekçe’de konu ile ilgili şu ifadeler yer almaktadır²:

“Ticaret sicilinde, AT’nın şirketlere ilişkin birinci yönergesine ve eklerine uygun, gelişmelerin ve gereksinimlerin gerekli kaldığı değişiklikler yapılmıştır. Bunların başında, tescil ve ilâna tabi konuların düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda kullanıcılara sunulabildiği bir bilgi bankasının TOBB nezdinde kurulması gerekmektedir. Bu yenilik önce elektronik ortamda çalışan yerel, daha sonra da tek (merkezî) ticaret siciline geçişi kolaylaştıracaktır.”

6. TTK, m.24/2’ye ait madde gerekçesi ise şöyledir³:

“... Türkiye çapında sicil kayıtlarına elektronik ortamda ulaşılabilmesinin sağlanması amacıyla, söz konusu kayıtların düzenli bir tarzda depolandığı bir bilgi bankasının kurulması öngörülmüştür. Bu bilgi bankası Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde bulunacaktır. ... Bilgilere elektronik ortamda ulaşılabilmesi ile sadece bilgi toplumunun gereklerinden biri yerine getirilmiş olmayacak, aynı zamanda geniş aleniyetle gerçek anlamda şeffaflık gerçekleştirilerek kayıtlardaki yolsuzlukların, aykırılıkların ve düzensizliklerin de önüne geçilebilecektir.

Bilgi bankasındaki kayıtlar üçüncü kişilere karşı ileri sürülmek gibi hukuki bir gücü ve etkiyi haiz değildir. Ancak bu kayıtlar, kaydın yolsuz olduğuna veya kayıt bulunması gerekirken kayda yer verilmemiş olduğuna inananları, esas sicil ka-

² TBMM, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 96, s.38.

³ TBMM, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 96, s.79.

yıtlarında gerekli düzeltmeleri yapmak amacıyla hukuki yollara başvurmak için harekete geçirilecektir. Bilgi bankasına giriş serbest olacağı için, herkes kayıtları denetleyebilecektir. Sistemin yerleşmesi ve işleyiş kurallarının tam olarak ortaya çıkması halinde bir kanun değişikliğiyle bilgi bankasına hukuki işlevler de tanınabilir.”

7. Bakanlık tarafından hazırlanmış olan Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı 17.04.2012 tarihinde görüş ve önerilere açılmıştır⁴. Taslak’ın 11 ilâ 19. maddelerinde konuyla ilgili çeşitli hükümler yer almaktadır. Detayların ise Bakanlık tarafından çıkarılacak ayrı bir tebliğ ile düzenleneceği belirtilmiştir (m.12/10, 13/4). Taslak’ın getirdiği düzenlemenin ana hatları şöyledir:
 - (i) Ticaret sicilinde tutulması gereken defterler (gelen evrak, vb.) MERSİS’te tutulacaktır (m.11).
 - (ii) Ticaret sicili işlemleri MERSİS üzerinden gerçekleştirilecek, kayıtlar MERSİS ortamında tutulacaktır (m.12). Her ticari işletme, şirket ve bunların şubelerinin bir MERSİS numarası olacaktır. Dolayısıyla, belge ile fiziki olarak yapılan başvurulara ait kayıtlar ticaret sicili müdürlüklerince doğrudan MERSİS’e girilecektir. Bunun yanı sıra, ilgililer de her türlü işlem için belge ile fiziki başvuru yerine elektronik ortamda başvuru yapabilecektir; bu başvurularda güvenli elektronik imza ve zaman damgası kullanılacaktır.
 - (iii) Ticaret sicili işlemlerine dayanak olan belgeler de elektronik ortamda saklanacak herkes gerek sicil kayıtlarını ve gerekse bunlara dayanak olan belgeleri elektronik ortamda inceleme ve bunların örneklerini alma hakkına sahip olacaktır (m.14).
 - (iv) Ticaret sicili kayıtlarında sonradan yapılan değişiklik ve silme işlemleri ve bunların dayanakları da, pasif kayıtlar olarak, anlaşılabılır ve erişilebilir şekilde olacaktır (m.12/3).
 - (v) Kaydedilen veriler hukuki güvenlik, kalıcılık ve kalite açısından uzun süreli arşivlemeye ilişkin standartlara uygun olarak muhafaza edilecek, bunların formatı belirli elektronik sistem-

⁴ <http://www.gumrukticaret.gov.tr/altsayfa/icerik/308/1162/yeni-turk-ticaret-kanunu-geregi-hazirlanan-tuzuk-taslaklari-goru.html>.

ler ya da yazılımlar üreten bir firmaya bağımlı olmayacak, veri güvenliği güncek teknik standartlara uygun şekilde sağlanacak, veriler periyodik olarak veri taşıyıcılara yedeklenecek ve bunların teknik bakımı yapılacaktır (m.13/1-2).

MERSİS :

8. Yüksek Planlama Kurulu'nun 2006 - 2010 yılları için Bilgi Toplumu Stratejisi hakkında hazırladığı Rapor ile Eylem Planı 28.07.2006 tarih ve 26242 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Burada kısa adı MERSİS olan bir Merkezi Sicil Kayıt Sistemi kurulması kararlaştırılmıştır.

9. “*Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sitemi*” adlı 56 nolu eylem, “*Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü*” başlığı ve “*İş Dünyası*” alt başlığı altında yer almaktadır. Başlangıç tarihi 2006 ve süresi 6 ay olarak belirlenen bu eylemle ilgili sorumluluk, başka kurum ve kuruluşlarla beraber, Bakanlık ve TOBB’a verilmiştir. Eylemin amacı ise şöyle açıklanmıştır:

“Kamu kurumlarının tüzel kişiliklerle ilgili ihtiyacı olan bilginin tek noktadan sunulması, sisteme dahil kişiliklere ait bilgilerin vergi numarası ile bir sistemde birleştirilmesi sağlanacak, sistemde tutulan şirket bilgileri uluslararası standartlara uyumlu hale getirilecektir. Ayrıca, sistemde yer alan bilgilerin, kişisel bilgilerin mahremiyeti ve AB müktesebatı çerçevesinde belirlenecek kurallara göre çeşitli özel sektör kuruluşlarıyla paylaşımı gerçekleştirilecektir.”

10. “*Çevrimiçi Şirket İşlemleri*” adlı 16 nolu eylem de konuyla ilgilidir. Bu eylem, “*Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu*” başlığı ve “*Devlet ile İş Yapma Kolaylıklarının Sağlanması*” alt başlığı altında yer almaktadır. Başlangıç tarihi 2007 ve süresi 18 ay olarak belirlenen bu eylemle ilgili sorumluluk, başka kurum ve kuruluşlarla beraber, Bakanlık ve TOBB’a verilmiştir. Eylemin amacı ise şöyle açıklanmıştır:

“Yeni şirket kurulumu, çeşitli lisans başvuruları, mali destek ve teşvik başvuruları, çalışan SSK kayıtları, gümrük işlemleri, vergi beyan ve ödemeleri, iflas başvuruları, unvan değişikliği ve genel kurul bildirimi gibi işlemler tek bir noktadan çevrimiçi olarak yapılabilecek, onaylanacak ve arşivlenecektir.”

11. Bakanlık açıklamasına göre; 24.12.2008 itibariyle Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi Projesi, 10.08.2010 tarihi itibariyle de Çevrimiçi Şirket İşlemlerinin Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi Projesi Entegrasyonu ile yazılım alt yapısı çalışmaları tamamlanmıştır. Sistem, 19.04.2010 tarihi itibariyle Mersin Ticaret Sicili Müdürlüğü'nde hizmete alınmıştır. 08.10.2010 tarihinde de her iki projenin birleştirilmesi ile Merkezi Sicil Kayıt Sistemi "MERSİS" adını almıştır⁵.

Değerlendirme :

12. Ticaret sicili hakkındaki yenilikler, başka şeyler yanında, 09.03.1968 tarih ve 68/151 sayılı Yönerge'den etkilenmiştir. Aslında şirketler hukukuna dair olan bu yönerge, ticaret sicili hakkında hükümler içeriyor, ticaret sicili üzerinden kamuyu aydınlatma ve şeffaflığın sağlanmasını öngörüyordu⁶. Sonraki tarihlerde daha da geliştirilen bu hükümler Avrupa ülkelerinin hukuklarına 1968 yılında girmiş iken, ilk düzenlemedeki standartları karşılayan bir şeffaflığın dahi 2000'li yıllarda ülkemizde bulunmaması, büyük bir eksiklikti. Bu itibarla yapılan düzenleme son derece yerindedir.
13. Ticaret sicili hakkındaki bu yapısal değişiklik ancak TTK ile gerçekleşmekle beraber, 2000'li yıllarla beraber bazı olumlu gelişmeler ve pilot uygulamalar da olmuştu. Diğer bütün benzerlerinde olduğu gibi, İstanbul Ticaret Sicili'nde de, herhangi bir inceleme için müdürlüğe gitmek, sicil numarasını vererek ilgili şirketin dosyasını istetmek, gelen dosyayı inceleyip istenen evrakın fotokopisini çektiirmek, gerekiyordu. Bu eski uygulama yerine, İstanbul Ticaret Sicili'nde gerçekleştirilen bir pilot uygulama ile bütün sicil dosyaları elektronik ortama aktarılmıştı. Müteakiben, yeteri kadar bilgisayar ve yazıcı tahsis etmek sureti ile, müdürlük içinde avukatların yararlanabileceği

⁵ <http://www.gumrukticaret.gov.tr/altsayfa/icerik/52/492/merkezi-sicil-kayit-sistemi-mersis.html> (Son ziyaret: 06.08.2012)

⁶ Geniş bilgi için bkz. Arslan KAYA, "Ticaret Sicili ve Sermaye Şirketlerinde Kamuyu Aydınlatma", Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyum - Acquis Communautaire'nin Alınması-, Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler, İstanbul, 2001 (Proje Yöneticisi: Ünal Tekinalp), s.485 vd.

özel bir fiziki mekan da kurulmuştu. Böylece, avukatlar ilgili şirketin sicil dosyasındaki evrakı bilgisayar ortamında inceleyebiliyor, gerekli gördüklerini de yazdırabiliyordu. Bu son derece yerinde, çağın gereklerine uygun bir uygulama idi. Buna karşılık, uygulamanın bazı eksiklikleri de vardı:

14. Birincisi, böyle bir inceleme yapabilmek için Sirkeci’de bulunan müdürlük binasına gitmek gerekmesidir. İstanbul gibi bir şehirde bu çoğu zaman önemli bir külfettir. Ayrıca, İstanbul’daki şirketlerin sicil kayıtlarını incelemeye sadece İstanbul’daki avukatların değil, başka şehirlerdeki avukatların ve diğer kişilerin de ihtiyacı vardır. Diğer taraftan, müdürlük binasına kadar gittikten sonra, dosyayı fiziki olarak incelemek ile elektronik ortamda incelemek arasında büyük bir fark da yoktur.
15. İkincisi, inceleme programı için seçilen ara yüzün kötü denebilecek ölçüde karmaşık olmasıdır. Bu satırların yazarı, bu tür uygulamaları rahat kullanma becerisine sahip ve pek çok benzerini de kullanmış olmakla beraber, söz konusu uygulamayı ilk denediğinde oldukça zorlanmış, ayrıca pek çok avukatın da görevliden ya da yakındaki diğer avukatlardan yardım istediğine sıkça şahit olmuştur. Hâlbuki bu tür programlar ne kadar basit ve ergonomik olursa amaca o kadar iyi hizmet eder. Programcılıktan yazarlığa, otomotivden inşaatla kadar her alanda, yalınlık, yapılan işte ustalık gerektirir. Dolayısıyla, hizmet sağlayıcıların iyi seçilmesi oldukça önemlidir.
16. Üçüncüsü ise, dosya içeriği olan bütün evrakın resim formatında depolanmasıdır. Word, PDF gibi yazı formatlarından farklı olarak, resim formatındaki elektronik dosyalarda çoğunlukla kelime ile arama yapılamamaktadır. Bu çok önemli bir farklılıktır. Mesela, bir şirketin 150 sayfalık dosyası inceleniyor ve yalnızca müdür seçimleri ile ilgili evrak aranıyorsa, “müdür” kelimesi için bir tarama yapıldığında bütün ilgili belgeler otomatik olarak taranır ve saniyeler içinde bulunur. Bunlar belki de üç adet belgedir. Hâlbuki, bütün belgeler resim formatında depolandığı zaman bu mümkün olmaz, o üç belgeyi bulabilmek için 150 belgenin tamamını incelemek gerekir. Bu da büyük bir külfettir.

17. Diğer taraftan, yine 2000’li yıllarla beraber, Ticaret Sicil Gazetesi de elektronik ortama aktarılmıştır. Bu, bazı özellikleri dolayısıyla İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü’nün pilot uygulamasına nazaran daha öne çıkmaktadır. Zira inceleme internet ortamında yapılabildiği için, müdürlüğe gitmek gerekmemekte, herkes internet bağlantısına sahip bir bilgisayar ile dilediği yerden bu incelemeyi yapabilmektedir. Bu da çok büyük bir avantajdır. Fakat bu uygulamanın özelliği gereği, internette yayınlanan içerik gazete metninden ibarettir. Dolayısıyla, sadece gazetede ilan edilen hususlar görülebilir, tescile esas belgeler ise görülemez. Mesela, ilan edilen anonim şirket genel kurul kararı görülebilir, fakat hazırun cetveli ise görülemez. Bunun yanı sıra, gazetenin 2000 yılından önceki tarihlerine ait nüshaları da bu sistemde yer almadığı için, bunlara internet ortamında erişilemez.
18. İstanbul Ticaret Odası’nın gerçekleştirdiği pilot uygulamaya dair şahit olduğumuz diğer bir aksaklığı da burada yeniden belirtmekte yarar bulunmaktadır: 2007 yılında, kuruluştan sonra devralma hakkındaki (E)TTK, m.311 üzerine bir makale hazırlıyorduk⁷. Sınırlı sayıdaki istisna bir kenara bırakılırsa her anonim şirketin bu maddeye uygun en az bir işlem gerçekleştirmiş olması gerekiyorken, (E)TTK’nın yürürlük süresi boyunca bu hükme kimsenin uymadığını iddia ediyorduk ve bu iddiayı rakamlarla da ispat etmeyi düşünmüştük. Bu amaçla, 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu çerçevesinde bir başvuru yaptık ve 1996 - 2006 yılları arasında tescil edilen anonim şirketlerin kaçının mevsuf kuruluş hükümlerine göre kurulduğu ile yine aynı yıllara ilişkin olarak TTK, m.311 çerçevesinde ayın devralan şirketlerin sayısını sorduk. İstanbul Ticaret Odası Ticaret Sicili ve Tescil Şubesi’ne ait 03.07.2007 tarih ve 99308 sayılı cevapta şöyle denilmişti: “... bu hususlar tescil işlemleri sırasında bilgisayar kayıtlarımıza tanıtılmadığından yazınızda belirtilen dönemlerdeki sayıların derlenmesi mümkün olmamıştır.”. Dolayısıyla, böyle bir ampirik inceleme yapabilmek için 1996 - 2006 yılları arasında tes-

⁷ Serdar ACAR, “Themis’in mi Yoksa Demokles’in mi: TTK, m.311 Kimin Kılıcı?”, Legal Hukuk Dergisi, Yıl.6, Sa.67, Temmuz 2008, s.2295 vd.

cil edilen bütün şirketlere ait dosyaların bütün içeriğinin tek tek incelenmesi gerekiyordu. Tabiatıyla, bu pratik açıdan mümkün değildi.

19. Pilot uygulamaya ait bu ve yukarıdaki diğer aksaklık, tescile esas belgelerin basitçe resim formatında taranarak sisteme aktarılması, diğer verilerin de kullanılan programın varsayımlarına ve programın kendi formatına uygun şekilde girilmesinden kaynaklanmaktadır. Bir açıdan bakılırsa, bu kadarının bile ne kadar büyük bir gelişme olduğu, tartışmadan uzaktır. Fakat başka açılardan, toplanan bütün bu veriler işe yaramaz bulunabilir. Zira son tahlilde binlerce şirkete ait dosyalar içindeki bütün belgeleri tek tek incelemek gerekiyorsa, bunu dosya üzerinden fiziki olarak yapmakla bilgisayar üzerinden elektronik ortamda yapmak arasında büyük bir fark yoktur. Belirtilen aksaklığı sonradan düzeltebilmek de büyük ihtimalle mümkün olmayacağından, bütün dosyaların yeni baştan taranması gerekir. İstanbul Ticaret Odası'nın bunu yapabilmesi, önemli sayıda personel tahsis etmek sureti ile en az bir yıl almış olmalıdır. Dolayısıyla, böyle bir çalışmaya başlamadan evvel çalışmanın üzerine kurulu olduğu varsayımları iyi belirlemek büyük önem taşımaktadır.
20. Bu bağlamda, mümkün olduğu ölçüde ham ve fakat işlenebilir veri toplamak oldukça önemlidir. Zira özellikle araştırmacılar, bir veri tabanını onu hazırlayan kişinin aklına bile gelmeyen amaçlarla kullanmak isteyebilirler. Eğer veriler hazırlanan uygulamanın kendi varsayımları doğrultusunda toplanıp işlendikten sonra depolanırsa, bu çalışma şekli uygulamanın kendi varsayımlarına uygun olabilir. Buna karşılık, herhangi bir araştırmacının bu işlenmiş verileri ayrıştırıp yeniden ham hale getirdikten sonra farklı bir analiz için yeniden işleyebilmesi, çoğu zaman mümkün olmaz. Ayrıca, tıpkı bugünün ihtiyaçları ile yirmi yıl öncesine ait ihtiyaçlar farklı olduğu gibi, yirmi yıl sonrasının ihtiyaçları da yine farklı olacaktır. Dolayısıyla, bundan yirmi yıl sonra bugünden düşünülmemiş yeni ihtiyaçlar ortaya çıktığı zaman, bu işlenmiş verileri ayrıştırıp yeni baştan işlemenin mümkün olmadığı görülebilir. Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı'nda bu hususlar üzerine herhangi bir hüküm

yoktur. Tebliğ hazırlanırken ve özellikle teknik çalışmalar yapılırken, bu hususların dikkate alınması gerekir.

21. Bununla beraber, Taslak, m.13'te veri güvenliği ile ilgili isabetli düzenlemeler bulunduğu görülmektedir. Diğer şeyler yanında, (a) bendine göre: "*Verilerin formatı, belirli elektronik sistemler ya da yazılımlar üreten bir firmaya bağımlı olmamalıdır*". Gerek veri toplama ve arşivleme ve gerekse ticaret sicili ile ilgili her türlü işlemin elektronik ortamda yapılmasının esas olduğu kabul edilince, sistemin en önemli özelliğinin devamlılık olduğu ön plana çıkmaktadır. Taslak'ta da süresiz olarak saklanacağı belirtilen ticaret sicili kayıtları, herhangi bir elektronik sistem, yazılım ve hatta bunları üreten firmalardan çok daha uzun sürelidir. Bir üretici firmanın iflâs etmesi veya faaliyetini durdurmasının ticaret sicili işlemlerini aksatması kabul edilebilir değildir. Benzer şekilde, gerek elektronik sistemler ve gerekse yazılımlar, her yıl yenilenmek gibi bir gelişme süreci içerisinde. Bu geliştirme çalışmalarının ticaret sicili işlemlerini herhangi bir şekilde aksatması, ekonomik açıdan fazla külfetli olması da kabul edilebilir değildir. Dolayısıyla, bu konuda dışarıdan alınacak hizmetlerin sağlayıcıları ile yapılacak anlaşmalar da son derece önemlidir. Benzer şekilde, ileriiki yıllarda bir hizmet sağlayıcı yerine yenisi seçildiğinde, mevcut veriler bu yeni hizmet sağlayıcı tarafından da kullanılabilir olmalı, bu konuda herhangi bir aksaklık çıkmamalıdır. Bu nedenlerle, (a) bendi kurulan sistemin en önemli ilkelerinden biridir. Bu konudaki teknik detayların Bakanlık tarafından önümüzdeki dönemde hazırlanacak olan Tebliğ'de yer alması beklenmektedir.
22. MERSİS sistemi ile ilgili olarak Eylem Planı'nda öngörülen takvim dolduğu halde çalışmaların halen tamamlanmadığı, görülmektedir. Halen bununla ilgili bir internet sitesi bulunmakta, siteye üye olunabilmekte, şirketler için birer MERSİS numarası verildiği görülmekte, fakat en azından kamuya açık olan bölümde başkaca herhangi bir inceleme yapılamamaktadır. Tebliğ için bir taslak da henüz hazırlanmamış olmadığından, gecikme yaşandığı ve çalışmaların halen sürdüğü, anlaşılmaktadır. Çalışmaların takvime uygun şekilde yapılması

önemli olmakla beraber, amaçlara uygun ve düzgün çalışan bir sistem kurulması çok daha önemlidir.

23. TTK'nın gerekçesinden; TOBB bünyesinde bir elektronik bilgi bankası oluşturulacağı, ticaret sicili müdürlüklerinin de kayıtlarını elektronik ortamda tutacakları, bir geçiş süresi için bu ikilik devam ettikten sonra nihai olarak tek bir merkezi elektronik sicile geçileceği, o zamana kadar TOBB tarafından tutulan bilgi bankasının kanunda sicile bağlanan hukuki sonuçları doğurmayacağı, kuvvetle muhtemel olarak burada sadece sicil müdürlüklerinden gelen bazı verilerin kayıt olarak yer alacağı ve tescile esas belgelerin bu bilgi bankasında yer almayacağı, fakat nihai amaç gerçekleşince bir kanun değişikliği ile bilgi bankasındaki kayıtlar için de hukuki sonuçlar kabul edilebileceği, anlaşılmaktadır. Bununla beraber, Yüksek Planlama Kurulu'nun Eylem Planı, Ticaret Sicili Tüzüğü Taslağı ve MERSİS'in kurulması ile süreç nihai amaca doğru evrilmiştir. Kanaatimizce bir geçiş süreci öngörmek yerine, doğru olan da budur. Eğer bütün ticaret sicili kayıtları ve tescile esas olan belgeler MERSİS üzerinden girilecek, burada depolanacak ve buradan incelenecekse, sicile bağlanan hukuki sonuçların aynısı MERSİS kayıtlarına da bağlanabilecektir.

Sonuç :

24. 6102 sayılı TTK'nın ticaret sicili hakkında getirdiği en önemli yeniliklerin başında, sicil işlemlerinin yapılması, belgelerin depolanması ve ticaret sicilindeki her türlü inceleme için elektronik ortamın kullanılması gelmektedir. Bu bir yönüyle teknolojinin ve bilgi toplumu olmanın gereklerine uygundur. Diğer yönüyle, tescil edilecek hususlar ve ilan edilecek hususlar arasındaki makasın daraltılması gibi başka şeylerle beraber, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ilkelerinin bir gereğidir. Avrupa ülkelerinde bu yönde önemli çalışmalar yapılmış iken, orada 1968 yılında öngörülen şeffaflık standartlarının dahi ülkemizde bulunmayışı çok önemli bir eksiklikti. Bu eksikliğin, başka etkenler yanında, çek hukukunun yozlaşması gibi çok önemli pratik sonuçları da ülkemizde görülüyordu. TTK Gerekçesi'nde bir geçiş döneminin akabinde elektronik ortamda tutulan merkezi bir ticaret siciline geçileceği belirtilmiş ol-

makla beraber, 2005 yılından beri geçen süredeki gelişmeler, Yüksek Planlama Kurulu'na ait Eylem Planı ve sonuçta kurulan MERSİS ile, nihai amaca doğrudan geçileceği, anlaşılmaktadır. Bu çalışmalar, son derece gerekli ve özlenen çalışmalardır. 2000'li yıllardan itibaren Ticaret Sicili Gazetesi'nin elektronik ortamda yayınlanması ve herkesin erişimine açık olması, İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'ne ait pilot uygulama gibi, başka önemli gelişmeler de olmuştur. Oldukça önemli bu çalışmalar bazı eksikler de içeriyordu. Bunlardan edinilen tecrübe ışığında yeni sistemde bu eksikliklerin giderilmesi, öngörülen amaçların sağlanabilmesi açısından oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

Arslan **KAYA**, “Ticaret Sicili ve Sermaye Şirketlerinde Kamuyu Aydınlatma”, Türk Hukukunun Avrupa Birliği Hukukuna Uyumu – Acquis Communautaire'nin Alınması-, Açıklamalar, Değerlendirmeler, Öneriler, İstanbul, 2001

Serdar **ACAR**, “Themis'in mi Yoksa Demokles'in mi: TTK, m.311 Kimin Kılıcı?”, Legal Hukuk Dergisi, Yıl.6, Sa.67, Temmuz 2008

TBMM, Dönem: 23, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 96, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324)

<http://www.gumrukticaret.gov.tr/altsayfa/icerik/52/492/merkezi-sicil-kayit-sistemi-mersis.html>

<http://www.gumrukticaret.gov.tr/altsayfa/icerik/308/1162/yeni-turk-ticaret-kanunu-geregi-hazirlanan-tuzuk-taslaklari-goru.html>

REGESTA

Cilt/Volume: 2 | Sayı/Issue:2 | 2012/2

ISSN 2146 - 6203

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU İLE YÜRÜRLÜK KANUNUNUN ANONİM VE LİMİTED ORTAKLIK GENEL KURULLARINDA TOPLANTI NİSABİ ARANMAYACAĞINI ÖNGÖREN HÜKÜMLERİ

*THE PROVISIONS OF NEW TURKISH COMMERCIAL
CODE AND ITS ENFORCEMENT CODE ABOUT
HAVING NO USE FOR QUORUM IN THE GENERAL
ASSEMBLY OF JOINT STOCK AND LIMITED
COMPANY*

Prof. Dr. Ömer TEOMAN

Anonim ve Limited Şirketlerde Pay
Sahiplerinin Şirkete Borçlanma Yasağı

*The Prohibition of Indebtedness of Sharer to Company in
Joint-Stock Companies and Limited Companies*

Arş. Gör. / Res. Asst. Aydın Alber YÜCE

Yeni Türk Ticaret Kanunu Işığında Ticaret
Sicili Müdürlüğü Personelinin Hukukî ve Cezai
Sorumluluklarının Değerlendirilmesi

*The Reviewing According to the New Turkish Commercial
Code Regarding Legal and Criminal Liability of the
Personnel of Registry of Commerce*

Soner ALTAS

Avrupa ve Dünyada Ticaret Sicilleri Arasında
İşbirliği Çalışmaları

*The Collaboration Between the Trade Registries in Europe
and in the World*

Av. / Aal. Nurcan TURAN

Av. / Aal. Sabiha Buket BİLGEL - Av. / Aal. Nur ÖZCAN

6335 VE 6353 SAYILI
KANUNLARLA TÜRK
TİCARET KANUNUNDA
YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLERİN
ŞİRKETLER
HUKUKUNA İLİŞKİN
KİSMİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

*THE REVIEW REGARDING
COMPANY LAW ACCORDING
TO THE AMENDMENTS OF
LAW NUMBERED 6335 AND
6353 TO THE TURKISH
COMMERCIAL CODE*

Prof. Dr. Hasan PULAŞLI

ELEKTRONİK
ORTAMDAKİ TİCARET
SİCİLİ İŞLEMLERİ VE
MERSİS

*TRADE REGISTRY
TRANSACTIONS IN
ELECTRONIC MEDIA AND
MERSİS*

Prof. Dr. Seyithan DELİDUMAN

Yrd. Doç. Dr. / Asst. Prof. Serdar ACAR

6102 SAYILI (YENİ)
TÜRK TİCARET
KANUNUNA GÖRE
TİCARET SİCİLİ

*THE TRADE REGISTRY
ACCORDING TO THE (NEW)
TURKISH COMMERCIAL CODE
NUMBERED 6102*

Doç. Dr. / Assoc. Prof. Dr. Mehmet ÖZDAMAR

REGESTA

Ticaret Hukuku Dergisi
Journal of Commercial Law

Dört Aylık Hakemli, Bilimsel ve Mesleki Yerel Süreli Yayın

*This journal is a peer reviewed academical and occupational journal published
three times a year.*

Cilt: 2 / Sayı: 2
Volume: 2 / Issue: 2
Yıl / Year: 2012

Regesta Ticaret Hukuku Dergisi
Regesta Journal of Commercial Law

“Hakemli Dergidir” / “Peer reviewed Journal”

Cilt: 2 / Sayı: 2

Volume: 2 / Issue: 2

Yıl / Year: 2012

Yayın Sahibi / Publisher: İstanbul Ticaret Odası adına İmtiyaz
Sahibi / *On Behalf of Istanbul Chamber of*
Commerce Publisher and Grant Holder
Dr. Murat Yalçıntaş

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Av./Aal. Nurcan Turan
Responsible Manager:

Danışman ve Basıma Legal Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hazırlayanın Adı / Name of the (Sertifika No. / *Certificate No.* 16191)
General Counsel and Editing Tel.: 0 216 449 04 86
Company:

Basımcının Adı / Printed by: Kitap Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No. / *Certificate No.*: 16053)
Tel.: (212) 482 99 10

Basıldığı Yer / Place of Davutpaşa Cad. No: 123, Kat:1
Publication: Topkapı/İstanbul

Basım Tarihi / Publication Date: 2012

Yönetim Yeri / Place of Reşadiye Cad. Eminönü/İstanbul
Management: Tel: (212) 455 60 00

URL: www.ito.org.tr

Yayın Türü / Type of Publication: Bu dergi yılda üç sayı olarak yayımlanan
yerel, süreli ve hakemli bir hukuk
dergisidir. / *This journal is a peer*
reviewed national law journal published
three times a year.

ISSN: 2146 - 6203

EDİTÖR/EDITOR IN CHIEF

Av. Nurcan Turan

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Seyithan Deliduman

Prof. Dr. İsmail Kayar

Prof. Dr. Abuzer Kendigelen

Prof. Dr. Hasan Pulaşlı

Prof. Dr. Oruç Hami Şener

Prof. Dr. Güzin Üçışık

Prof. Dr. Hüseyin Ülgen

Prof. Dr. Veliye Yanlı

Prof. Dr. Hamdi Yasaman

Prof. Dr. Şükrü Yıldız

Doç. Dr. Murat Alışkan

Doç. Dr. Savaş Bozbel

Doç. Dr. Hayrettin Çağlar

Doç. Dr. Necla Akdağ Güney

Doç. Dr. Mehmet Çağlar Manavgat

Doç. Dr. Gül Okutan Nilsson

Doç. Dr. Mehmet Özdamar

Yrd. Doç. Dr. Leyla Keser Berber

Yrd. Doç. Dr. Fena İpekeli

Dr. Anlam Altay

DANIřMA KURULU/ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Zühtü Aytaç

Prof. Dr. Seyithan Deliduman

Prof. Dr. Nuray Ekři

Prof. Dr. Yadigar İzmirli

Prof. Dr. Turgut Kalpsüz

Prof. Dr. Sami Karahan

Prof. Dr. Arslan Kaya

Prof. Dr. İsmail Kayar

Prof. Dr. Abuzer Kendigelen

Prof. Dr. Hasan Pulaşlı

Prof. Dr. Kemal řenocak

Prof. Dr. Asuman Turanboy

Prof. Dr. Güzin Üçışık

Prof. Dr. Hüseyin Ülgen

Prof. Dr. Veliye Yanlı

Prof. Dr. Hamdi Yasaman

Prof. Dr. şükrü Yıldız

Prof. Dr. Lerzan Yılmaz

Prof. Dr. Aynur Yongalık

Doç. Dr. Pınar Akan

Doç. Dr. Sevilay Uzunallı

Yrd. Doç. Dr. H. Ali Dural

REGESTA TİCARET HUKUKU DERGİSİ

Cilt: 2 / Sayı: 2

Yıl: 2012

İÇİNDEKİLER

Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Yürürlük Kanununun Anonim ve Limited Ortaklık Genel Kurullarında Toplantı Nisabı Aranmayacağını Öngören Hükümleri <i>Prof. Dr. Ömer TEOMAN</i>	3
6335 ve 6353 Sayılı Kanunlarla Türk Ticaret Kanunda Yapılan Değişikliklerin Şirketler Hukukuna İlişkin Kısımın Değerlendirilmesi <i>Prof. Dr. Hasan PULAŞLI</i>	9
Elektronik Ortamdaki Ticaret Sicili İşlemleri ve Mersis <i>Prof. Dr. Seyithan DELİDUMAN - Yrd. Doç. Dr. Serdar ACAR</i>	35
6102 Sayılı (Yeni) Türk Ticaret Kanununa Göre Ticaret Sicili <i>Doç. Dr. Mehmet ÖZDAMAR</i>	47
Anonim ve Limited Şirketlerde Pay Sahiplerinin Şirkete Borçlanma Yasağı <i>Arş. Gör. Aydın Alber YÜCE</i>	61
Yeni Türk Ticaret Kanunu Işığında Ticaret Sicili Müdürlüğü Personelinin Hukukî ve Cezaî Sorumluluklarının Değerlendirilmesi <i>Soner ALTAŞ</i>	81
Avrupa ve Dünyada Ticaret Sicilleri Arasında İşbirliği Çalışmaları <i>Av. Nurcan TURAN - Av. Sabiha Buket BİLGEL</i> <i>Av. Nur ÖZCAN</i>	91
Pratik Bilgiler	105

REGESTA JOURNAL OF COMMERCIAL LAW

Volume: 2 / Issue: 2

Year: 2012

CONTENTS

The Provisions of New Turkish Commercial Code and Its Enforcement Code About Having No Use For Quorum in the General Assembly of Joint Stock and Limited Company <i>Prof. Dr. Ömer TEOMAN</i>	3
The Review Regarding Company Law According to the Amendments of Law Numbered 6335 and 6353 to the Turkish Commercial Code <i>Prof. Dr. Hasan PULAŞLI</i>	9
Trade Registry Transactions in Electronic Media and Mersis <i>Prof. Dr. Seyithan DELİDUMAN - Asst. Prof. Serdar ACAR</i>	35
The Trade Registry According to the (New) Turkish Commercial Code Numbered 6102 <i>Assoc. Prof. Dr. Mehmet ÖZDAMAR</i>	47
The Prohibition of Indebtedness of Sharer to Company in Joint-Stock Companies and Limited Companies <i>Res. Asst. Aydın Alber YÜCE</i>	61
The Reviewing According to the New Turkish Commercial Code Regarding Legal and Criminal Liability of the Personnel of Registry of Commerce <i>Soner ALTAŞ</i>	81
The Collaboration Between the Trade Registries in Europe and in the World <i>Aal. Nurcan TURAN - Aal. Sabiha Buket BİLGEL</i> <i>Aal. Nur ÖZCAN</i>	91
Practical Informations	105